

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА
імені О.М. БЕКЕТОВА

Кафедра економіки підприємств, бізнес-адміністрування та регіонального розвитку

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан факультету ЕіП

“ _____ ” (Соловйов О. В.)
_____ 2015 року
М.П.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОПП-1.1.3 Інноваційний розвиток підприємства

галузь знань 0305 Економіка та підприємництво

спеціальність підготовки 8.03050401 Економіка підприємства (магістерські

програми – Економіка підприємств міського господарства, Економіка

будівельних підприємств, Менеджмент проектів і консалтинг)

факультет Економіки і підприємництва

2014 – 2015 НАВЧАЛЬНИЙ РІК

Робоча програма з дисципліни «Інноваційний розвиток підприємства» для студентів за спеціальністю 8.03050401 «Економіка підприємства» (магістерські програми – Економіка підприємств міського господарства, Економіка будівельних підприємств, Менеджмент проектів і консалтинг).

Розробники: Бубенко П. Т., д.е.н., проф.

Владимирова М. С., к.е.н., ас.

Робочу програму схвалено **на засіданні випускової** кафедри економіки підприємств, бізнес-адміністрування та регіонального розвитку.

Протокол від “28” січня 2015 року № 6.

Завідувач випускової кафедри

(підпис)

(Димченко О. В.)

(прізвище та ініціали)

Програма відповідає формі Робочої програми навчальної дисципліни, що затверджена Наказом по ХНУМГ ім. О.М. Бекетова від 24 лютого 2014 р. № 46-01.

Методист НМВ

(Григоренко В. П.)

“09”

09

2014р.

© ХНУМГ ім. О.М. Бекетова, 2015

© П. Т. Бубенко, М. С. Владимирова, 2015

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів 4,0	Нормативна	Рік (роки) підготовки	
		1-й	
		Семестр(и)	
		2-й	
Загальна кількість годин – 144	Галузь знань: 0305 – Економіка та підприємництво	Лекції*:	
		17 год.	
Модулів – 1		Практичні, семінарські*:	
		34 год.	
Змістових модулів (ЗМ) – 2		Лабораторні*:	
		-	-
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3, самостійної роботи студента – 5,5	Спеціальність 8.03050401 – Економіка підприємства	Самостійна робота*:	
		93 год.	
		Індивідуальні завдання:	
		-	
		Вид контролю:	
Індивідуальне (науково-дослідне) завдання (ІЗ)	Освітньо-кваліфікаційний рівень: Магістр	екзамен	

Примітка:

* вказуються години відведені по дисципліні в цілому на дану навчальну роботу.

Питома вага кількості аудиторних годин в загальному обсязі дисципліни для денної форми навчання становить 35 %.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета викладання навчальної дисципліни «Інноваційний розвиток підприємства» - формування у студентів знань та вмінь щодо забезпечення інноваційного розвитку економічних систем, оцінювання їхнього інноваційного потенціалу, обґрунтування та реалізації ефективних управлінських рішень з розвитку економіки на інноваційних засадах.

Завдання вивчення дисципліни «Інноваційний розвиток підприємства» полягає у вивченні механізмів управління інноваційним розвитком економічних систем, забезпеченням результативності формування та використання інноваційного потенціалу підприємств, ефективністю інвестування в інновації; набуття вмінь обґрунтовувати напрямки пріоритетного інноваційного розвитку та альтернативні варіанти управлінських рішень.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- сучасні організаційні форми здійснення інноваційної діяльності, її основні етапи та принципи ефективної взаємодії учасників;
- методичні положення та інструментарій оцінювання інноваційного розвитку національних економік;
- світовий досвід державної підтримки інновацій, методи та моделі їх державного регулювання;
- стратегії виходу підприємств кризового стану на основі впровадження інновацій;
- інструментарій залучення інвестицій в інновації та методичні засади оцінювання результативності інвестування;
- імперативи формування ринку наукових розробок та інноваційних ідей в Україні;
- основні технології охорони прав та економіки інтелектуальної власності, зокрема стандарти й об'єкти права інтелектуальної власності в Україні;

вміти:

- обґрунтовувати напрямки пріоритетного інноваційного розвитку з урахуванням потреб та особливостей національної економіки;
- збирати і систематизувати маркетингову інформацію для відбору цільових ринків, вимірювання і прогнозування попиту, позиціонування інноваційного товару;
- оцінювати стан, динаміку, ефективність використання інноваційного потенціалу підприємства та обґрунтовувати пріоритетні напрямки його нарощування;
- розробляти та обґрунтовувати управлінські рішення щодо забезпечення ефективності інноваційного розвитку суб'єктів господарювання;

- ідентифікувати та оцінювати ризики інноваційної діяльності, а також контролювати їхній рівень засобами ризик-менеджменту;
- економічно обґрунтовувати вибір способу охорони прав інтелектуальної власності підприємства;

мати компетентності:

- користуватися законодавчо-нормативними актами, постановами та іншими інформаційними джерелами законодавчої та виконавчої влади;
- користуватися методичними вказівками, рекомендаціями та положеннями щодо інноваційного розвитку;
- користуватися літературними джерелами, періодичними виданнями та іншими видами спеціальних джерел і робити відповідні посилання;
- робити відповідні висновки при обґрунтуванні управлінських рішень щодо інноваційного розвитку підприємства.

3. Програма навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1. Інноваційний розвиток підприємства

Змістовий модуль 1. Науково-організаційна складова інноваційного розвитку

Тема 1. Інновації і циклічність економічного розвитку

Вивчення поняття «інновація», «інноваційний процес» та «інноваційна діяльність» як основи напрямку сучасного економічного розвитку. Класифікація новацій, інноваційних процесів, нововведень. Сутнісна характеристика інноваційних процесів. Прийняття рішень в управлінні інноваціями.

Тема 2. Ключові поняття інноваційного розвитку

Напрями інноваційного розвитку: поняття, класифікація та порівняльна характеристика. Вибір напрямків інноваційного розвитку. Критерії і методичні основи вибору напрямків інноваційного розвитку підприємств.

Тема 3. Вимірювання рівня інноваційного розвитку та чинники його формування

Чинники інноваційного розвитку підприємства. Різновиди ефектів при оцінці інноваційного розвитку. Методи вимірювання рівня інноваційного розвитку підприємства. Інформаційна база для оцінки рівня інноваційного розвитку.

Тема 4. Сучасні організаційні форми інноваційного розвитку

Організаційні форми інноваційних підприємств. Поняття організації інновацій. Особливості і задачі організації інноваційних процесів. Розвиток організаційних форм. Типи організаційних структур. Особливості формування та удосконалення структур інноваційних процесів.

Тема 5. Глобальні науково-технічні та інформаційні комунікації в інноваційній сфері

Напрямки розвитку інформаційної інфраструктури. Інформаційна база для управління інноваційним розвитком підприємства. Етапи формування інформаційного забезпечення підприємства. Інформаційні технології в управлінні підприємствами.

Тема 6. Інфраструктура ринку інновацій

Поняття інфраструктури ринку інновацій та його складових. Тенденції та перешкоди на шляху становлення ринку інновацій в контексті економічної безпеки України. Основні функції ринку інновацій. Державне регулювання розвитку ринку інновацій.

Тема 7. Державна підтримка інноваційного підприємництва

Роль держави в стимулюванні інновацій: значення інновацій для стабілізації економічного розвитку; основні функції державних органів в інноваційній сфері. Інструменти державної підтримки інноваційної діяльності в Україні. Способи державного впливу на ефективність інноваційних процесів. Методи державної підтримки та стимулювання інноваційного підприємництва.

Змістовий модуль 2. Господарсько-фінансова складова інноваційної діяльності

Тема 8. Національні інноваційні системи

Формування і розвиток національних інноваційних систем. Структурні елементи та компоненти національної інноваційної системи, основні проблеми її розвитку та шляхи розв'язання.

Тема 9. Маркетинг інновацій

Сутність категорії «інноваційний маркетинг». Інноваційні різновиди маркетингу, їх сутність та зміст. Схема впровадження інноваційного маркетингу на підприємстві. Принципи управління підприємством на засадах інноваційного маркетингу.

Тема 10. Стратегії та бізнес-моделі інноваційного розвитку підприємства

Поняття та сутність інноваційної стратегії. Основні види інноваційних стратегій. Чинники та умови ефективності інноваційної стратегії розвитку підприємства. Процес вибору інноваційної стратегії та бізнес-моделей підприємства. Взаємозв'язок управління інвестиційно-інноваційною діяльністю різних рівнів (країна-регіон-галузь-підприємство). Умови ефективності інноваційної стратегії розвитку підприємства. Порядок застосування критеріїв для оцінки і вибору оптимальних варіантів.

Тема 11. Інноваційний потенціал підприємства

Зміст та структура інноваційного потенціалу. Основні складові інноваційного потенціалу підприємства. Фактори зовнішнього та внутрішнього середовища, які здійснюють вплив на формування інноваційного потенціалу підприємства. Показники оцінки інноваційного потенціалу.

Тема 12. Інвестиційне забезпечення інноваційного розвитку підприємства

Внутрішні джерела інвестування інноваційної діяльності підприємства. Зовнішні джерела інвестування інноваційної діяльності підприємства. Переваги та недоліки методів інвестування (самофінансування, кредитування, акціонування, лізинг, селенг тощо). Обґрунтування вибору існуючих джерел інвестування на основі їх оптимізації. Економічна ефективність використання власних, залучених чи займаних коштів. Механізм залучення внутрішніх та зовнішніх (іноземних) інвестицій.

Тема 13. Ризики в інноваційній діяльності та управління ними

Поняття ризику й невизначеності. Методи аналізу і прогнозування ризику. Методи зниження ризику. Основні принципи теорії керування ризиками. Характеристика методів зниження ризику: диверсифікація страхування, хеджування.

Тема 14. Охорона прав та економіка інтелектуальної власності як складова економічної безпеки інноваційної діяльності

Еволюція системи охорони та захисту інтелектуальної власності. Стан правової охорони інновацій у сфері промислової власності. Складові економічної безпеки підприємства та принципи її формування. Інноваційні фактори забезпечення економічної безпеки.

4. Структура навчальної дисципліни

Змістові модулі та теми	Кількість годин				
	денна форма				
	усього	у тому числі			
		лек	лаб	пр	срс
1	2	3	4	5	6
МОДУЛЬ 1. Інноваційний розвиток підприємства (семестр 2)					
Змістовий модуль 1. Науково-організаційна складова інноваційного розвитку					
Тема 1.	9	1	-	2	6
Тема 2.	10	1	-	2	7
Тема 3.	10	1	-	3	6
Тема 4.	12	2	-	3	7
Тема 5.	9	1	-	2	6
Тема 6.	11	1	-	3	7
Тема 7.	10	1	-	2	7
Разом за ЗМ 1	71	8	-	17	46
Змістовий модуль 2. Господарсько-фінансова складова інноваційної діяльності					
Тема 8.	9	1	-	2	6
Тема 9.	9	1	-	2	6
Тема 10.	11	2	-	2	7
Тема 11.	11	1	-	3	7
Тема 12.	11	1	-	3	7
Тема 13.	12	2	-	3	7
Тема 14.	10	1	-	2	7
Разом за ЗМ 2	73	9	-	17	47
Разом	144	17	-	34	93

5. Теми семінарських занять

Навчальним планом не передбачено.

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		денна
1	2	3
1	Тема 1. Інновації і циклічність економічного розвитку	2
2	Тема 2. Ключові поняття інноваційного розвитку	2
3	Тема 3. Вимірювання рівня інноваційного розвитку та чинники його формування	3
4	Тема 4. Сучасні організаційні форми інноваційного розвитку	3
5	Тема 5. Глобальні науково-технічні та інформаційні комунікації в інноваційній сфері	2
6	Тема 6. Інфраструктура ринку інновацій	3
7	Тема 7. Державна підтримка інноваційного підприємництва	2
8	Тема 8. Національні інноваційні системи	2
9	Тема 9. Маркетинг інновацій	2
10	Тема 10. Стратегії та бізнес-моделі інноваційного розвитку підприємства	2
11	Тема 11. Інноваційний потенціал підприємства	3
12	Тема 12. Інвестиційне забезпечення інноваційного розвитку підприємства	3
13	Тема 13. Ризики в інноваційній діяльності та управління ними	3
14	Тема 14. Охорона прав та економіка інтелектуальної власності як складова економічної безпеки інноваційної діяльності	2
Усього годин		34

7. Теми лабораторних занять

Навчальним планом не передбачено.

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		денна
1	2	3
1	Тема 1. Інновації і циклічність економічного розвитку	6
2	Тема 2. Ключові поняття інноваційного розвитку	7
3	Тема 3. Вимірювання рівня інноваційного розвитку та чинники його формування	6
4	Тема 4. Сучасні організаційні форми інноваційного розвитку	7
5	Тема 5. Глобальні науково-технічні та інформаційні комунікації в інноваційній сфері	6
6	Тема 6. Інфраструктура ринку інновацій	7
7	Тема 7. Державна підтримка інноваційного підприємництва	7
8	Тема 8. Національні інноваційні системи	6
9	Тема 9. Маркетинг інновацій	6

10	Тема 10. Стратегії та бізнес-моделі інноваційного розвитку підприємства	7
11	Тема 11. Інноваційний потенціал підприємства	7
12	Тема 12. Інвестиційне забезпечення інноваційного розвитку підприємства	7
13	Тема 13. Ризики в інноваційній діяльності та управління ними	7
14	Тема 14. Охорона прав та економіка інтелектуальної власності як складова економічної безпеки інноваційної діяльності	7
Усього годин		93

9. Індивідуальні завдання (ІЗ)

Не передбачено.

10. Методи навчання

Словесні, наочні, практичні, репродуктивні (пояснювально-ілюстративні), дослідницькі, аналітичні, індуктивні, дедуктивні. Розв'язок задач. Конспектування лекцій. Самостійна робота.

11. Методи контролю

Усний контроль у вигляді індивідуального та фронтального опитування. Письмовий контроль у вигляді підсумкових модульних тестів, рефератів, поточного тестування, екзаменаційної роботи в тестовій формі. Практична перевірка умінь щодо ситуаційних вправ. Розв'язок задач.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточна атестація та самостійна робота		Підсумковий контроль (екзамен)	Сума
ЗМ 1	ЗМ 2	30%	100%
T1-T7	T8-T14		
35	35		
70%			

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС
	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики, диф. заліку	для заліку	
90-100	відмінно	зараховано	A
82-89	добре		B
74-81			C
64-73	задовільно		D
60-63			E
35-59	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання	Fx
0-34	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	F

13. Методичне забезпечення

1. Завдання для поточного контролю.

2. Комплексна контрольна робота.

3. Комплект тестових завдань до екзамену.

4. Конспект лекцій з дисципліни «Інноваційний розвиток підприємства» (для студентів спеціальності 8.03050401 - "Економіка підприємства" денної форми навчання) / Харк. нац. унів. міськ. госп-ва ім.О.М.Бекетова; П. Т. Бубенко, М. С. Владимірова. – Х.: ХНУМГ, 2015. – с.

5. Методичні вказівки для виконання практичних завдань з дисципліни «Інноваційний розвиток підприємства» (для студентів спеціальності 8.03050401 - "Економіка підприємства" денної форми навчання) / Харк. нац. унів. міськ. госп-ва імені О.М.Бекетова; П.Т. Бубенко, М. С. Владимірова. – Х.: ХНУМГ, 2015.– 30 с.

6. Методичні вказівки для самостійного вивчення дисципліни «Інноваційний розвиток підприємства» (для студентів спеціальності 8.03050401 - "Економіка підприємства" денної форми навчання) / Харк. нац. унів. міськ. госп-ва імені О.М.Бекетова; П. Т. Бубенко, М. С. Владимірова. – Х.: ХНУМГ, 2015.– 26 с.

14. Рекомендована література

Базова

1. Баранчєєв В.П. Управление инновациями: учебник/ В. П. Баранчєєв, Н. П. Масленникова, В. М. Мишин. - М.: Высшее образование, Юрайт-Издат, 2009. - 711с.
2. Бубенко П. Т. Регіональні аспекти інноваційного розвитку: монографія / П. Т. Бубенко. – Харків: НТУ «ХПІ», 2002. – 316 с.
3. Гриньов А.В. Інноваційний розвиток промислових підприємств: концепція, методологія, стратегічне управління. – С Х.:ВД «ІНЖЕК», 2003. - 308 с.
4. Економіка й організація інноваційної діяльності: підручник. — [третє вид.] / О. І. Волков, М. П. Денисенко, А. П. Гречан та ін.; [під ред. проф. О. І. Волкова і проф. М. П. Денисенка]. — К.: Центр учбової літератури, 2007. — 662 с.
5. Ілляшенко С. М. Управління інноваційним розвитком: проблеми, концепції, методи: [навчальний посібник] / С. М. Ілляшенко. – Суми: ВТД «Університетська книга», 2003. – 278 с.
6. Маркетинг і менеджмент інноваційного розвитку : монографія; за заг. ред. С. М. Ілляшенка. – Суми : ВТД «Університетська книга», 2006. – 728 с.
7. Павленко І. А. Інноваційне підприємництво у трансформаційній економіці України: Монографія. – К.: КНЕУ, 2007. – 248 с.

Допоміжна

1. Активізація інноваційної діяльності: організаційно-правове та соціально-економічне забезпечення: монографія / [О. І. Амоша, В. П. Антонюк, А. І. Землянкін та ін.]; НАН України. Ін-т економіки пром-сті. – Донецьк: ТОВ «Норд Комп'ютер», 2007. – 328 с.
2. Антонюк Л.Л., Поручник А.М., Савчук В.С. Інновації: теорія, механізм розробки та комерціалізації: Монографія. – К.: КНЕУ, 2003. – 250 с.
3. Геєць В. М. Інноваційні перспективи України / В. М. Геєць, В. П. Семиноженко. – Харків: Константа, 2006. – 272 с.
4. Закон України "Про інноваційну діяльність" // Відомості Верховної Ради України. - 2002. - № 36.
5. Інвестиційний менеджмент: Підручник Гриньова В. М., Коюда В. О., Лепейко Т. І., Коюда О. П., Великий Ю. М. Х.: ВД "ІНЖЕК", 2011. - 544 с.
6. Інноваційна стратегія українських реформ / А. С. Гальчинський, В.П. Семиноженко. - К.: Знання України, 2002 – 336 с.
7. Інноваційний розвиток економіки: модель, система управління, державна політика / За ред. док. екон. наук, проф. Л. І. Федулової. – К.: «Основа», 2005. – 552 с.
8. Краснокутська Н. В. Інноваційний менеджмент : навчальний посібник / Н. В. Краснокутська. – К. : КНЕУ, 2003. – 504 с.

9. Проблеми та пріоритети формування інноваційної моделі розвитку економіки України / Я.А. Жаліло, С.І. Архієреєв, Я.Б. Базилук та ін. – К.: НУСД, 2006. – 120 с.
10. Регіональна інноваційна система: теорія і практика: Монографія / Під науковою редакцією докт.екон.наук, професора В. С. Пономаренко. – Х.: ВД «ИНЖЕК», 2011. – 544 с.
11. Соловйов В.П. Інноваційний розвиток регіонів: питання теорії та практики: Монографія/ Соловьев В.П., Кореняко Г.І., Головатюк В.М. – К.: Феникс, 2008. – 224 с.
12. Стратегія інноваційного розвитку України на 2010-2020 роки в умовах глобалізаційних викликів / за заг. ред. В. І. Полохала. – К.: Парламентське вид-во, 2009. – 632 с.
13. Україна у вимірі економіки знань / За ред. акад. НАН України В.М. Гейця. – К.: «Основа», 2006. – 592 с.
14. Федулова Л.І. Інноваційна економіка. – К.: Либідь, 2006. – 478 с.

15. Інформаційні ресурси

1. Цифровий репозиторій ХНУМГ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://eprints.kname.edu.ua>
2. Наукова та інноваційна діяльність в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http:// www.ukrstat.gov.ua](http://www.ukrstat.gov.ua)
3. Ильенкова С. Д. Инновационный менеджмент [Электронный ресурс] / С. Д. Ильенкова. – Режим доступа : <http://www.bookz.com.ua/8/index.htm>.
4. Національна стратегія розвитку «Україна-2015» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http:// www.uf.org.ua/uf_forum@ukr.net](http://www.uf.org.ua/uf_forum@ukr.net)
5. Сайт агенції з науки і інновацій [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fasi.gov.ru>